

Katariina Kiviniemi Birgersson
Kanslichef

Remiss avseende ”Ansökan gällande Jordbruksverkets projekt Främja framtidens fiske”

Synpunkter har på rektors uppdrag utarbetats av Områdesnämnden för naturvetenskap. Ärendet har beretts av forskare Henrik Svedäng vid Stockholms universitets Östersjöcentrum (ÖC) och omvärldsanalytiker Charles Berkow, ÖC.

Projektets syfte anges vara att ”stärka och utöka Jordbruksverkets fortsatta arbete för svenskt yrkesfiske genom kommunikation, information och kunskapsinsatser”. Vid den upphandling av rapporter och studier med mera som omfattas av ansökan samt för den kommunikationen som riktar sig inåt näringen och andra närmast berörda intressenter vill Stockholms universitet framföra följande:

- Det är viktigt för framtidens fiske att se på de mer långsiktiga (efter det närmaste året) socio-ekonomiska konsekvenserna av beslut om fiskeförvaltningen i stället för att som hittills fokusera på de kortsiktiga konsekvenserna. Fokusering på de kortsiktiga konsekvenserna har bidragit till att flera bestånd mer eller mindre har kollapsat. Detta har särskilt drabbat det små- och medelskaliga fisket hårt eftersom det inte har samma möjligheter som det storskaliga att söka sig till andra fisken. En större hänsyn till de mer långsiktiga konsekvenser av de årliga besluten skulle kunna leda till betydligt starkare och friskare bestånd än vad som nu finns i Östersjön. Det skulle ge väsentligt bättre förutsättningar för framtidens fiske.
- Ökad hänsyn behöver tas till ekosystemkonsekvenserna av fisket.

Områdesnämnden för naturvetenskap

I de fall kommunikationen riktar sig till en bredare allmänhet, inklusive politiker och medier, är det särskilt viktigt att fisket sätts in i ett långsiktigare sammanhang utgående från ett ekosystemperspektiv. Tidigare har sådan kommunikation till del fungerat som marknadsföring för det befintliga fisket, där det kan behövas stora omställningar för att nå det hållbara fisket som anges som målet med projektet. Det måste finnas en balans i Jordbruksverkets information. Projektet bör därför även informera om fiskbeståndens roll i ekosystemet: vid sidan av fiske är fiskbestånden en oundgänglig del av ekosystemen, där de utgör mat för rovfisk, fåglar och däggdjur och blir en väsentlig del av näringsflödet och kolcykeln.

Stockholms universitet vill påpeka att de många målkonflikter och intressekonflikter som finns inom fiskeripolitiken försvårar en framgångsrik förvaltning så länge det inte finns en tydlig vägledning för hur sådana mål- och intressekonflikter ska hanteras. Med tanke på att det saknas en sådan vägledning och att Jordbruksverkets uppdrag i första hand är näringsfrämjande (om än både ekologiskt, ekonomiskt och socialt) kan det ifrågasättas om projektet har förutsättningar för att bidra till ett hållbart framtida fiske. Frågan gäller också vems fiske som ska lyftas fram.

Enligt Stockholms universitet måste den långsiktiga beståndsutvecklingen och ekosystemen prioriteras högst även vid kortsiktiga beslut. Utan starkare bestånd kan man inte få en livskraftig näring. En förutsättning för att projektet ska vara framgångsrikt är att Jordbruksverket tydligt gör denna prioritering och gör det till en viktig poäng i projektet att kommunicera den insikten till intressenterna; i annat fall bör ansökan avslås.

Informationen om projektet är i övrigt för knapphändig för att göra en närmare bedömning.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Henrik Cederquist'.

Henrik Cederquist
Vicerektor för det Naturvetenskapliga området

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Katariina Kiviniemi Birgersson'.

Katariina Kiviniemi Birgersson
Kanslichef